

Anàlisi de casos de tràfic transnacionals a la Unió Europea

INTRODUCCIÓ

Aquest document s'emmarca en el projecte «Iniciativa Transnacional contra el tràfic en el context dels Sistemes d'Asil» (TIATAS per les sigles en anglès), que té com a objectiu la millora dels processos d'identificació primerenca i de derivació segura de les víctimes de tràfic (o possibles víctimes de tràfic) que es troben entre les persones refugiades i migrants que sol·liciten asil a la UE.

El punt de partida de TIATAS és la constatació que moltes de les persones nacionals d'un tercer país que arriben al sud d'Europa es desplacen ràpidament a altres estats membres de la UE, on busquen establir-se. En aquells casos en què aquestes persones presenten signes de tràfic, o han estat identificades com a víctimes de tràfic, i requereixen una derivació transnacional, aquesta derivació es porta a terme de manera informal, sense que hi hagi un procediment uniforme i centrat en drets. Aquesta situació resulta sovint en una revictimització profunda d'aquestes persones, posa en perill l'accés als drets que els han estat reconeguts, i les col·loca en una posició de risc de tornar a caure en situacions de tràfic.

Aquest document analitza en profunditat vuit casos reals de dones víctimes de tràfic que han tingut lloc entre els anys 2016 i 2022, que han requerit de cooperació transnacional entre Espanya i un o diversos països de la Unió Europea, i en què les organitzacions Projecte Esperança i SICAR cat (ambdues entitats especialitzades en l'acompanyament i el suport integral a dones víctimes de tràfic per a qualsevol finalitat d'explotació pertanyents a la congregació religiosa Adoratius, i situades a Madrid i Barcelona respectivament) hi han estat involucrades directament.

La metodologia utilitzada en l'elaboració d'aquest document ha inclòs els passos següents:

- Identificació i selecció de casos rellevants en les bases de dades de Projecte Esperança i SICAR cat, entre l'àrea d'intervenció directa i l'àrea de sensibilització.
- Reunions de contrast i anàlisi en profunditat dels vuit casos seleccionats.
- Abocament de la informació en una fitxa d'anàlisi de casos.
- Elaboració del document d'estudi de casos.

Aquest estudi de casos parteix, doncs, de l'experiència directa de les dues entitats. Pensem que és fonamental aprendre de la realitat, analitzar-la i desglossar-la i així poder identificar bones pràctiques, dificultats i recomanacions que ens ajudin a avançar en la protecció dels drets de les persones víctimes del tràfic, en aquest cas, en àrees fonamentals com la derivació i la coordinació transnacional.

A partir de l'anàlisi de casos ens hem fet les preguntes següents:

- Quin tipus d'escenaris estem trobant en la gestió de casos de víctimes de tràfic que han requerit cooperació transnacional?
- Quines dificultats estem tenint a l'hora de protegir i garantir els drets de les víctimes en els processos d'identificació i de derivació que tenen un component transnacional?
- Quines bones pràctiques podem assenyalar que ens ajudin a continuar avançant?
- Quines recomanacions es deriven d'aquest aprenentatge?

El document que segueix a continuació vol donar resposta a aquestes preguntes.

EXPOSICIÓ DE CASOS PER ESCENARI

1. Espanya com a país de trànsit en casos de tràfic internacional

Espanya és, en molts casos de tràfic internacional, país d'entrada a Europa per la seva situació i característiques geogràfiques. Però moltes de les persones en moviment, i entre elles les víctimes de tràfic, no tenen com a destinació final Espanya, sinó que continuen el seu trajecte migratori cap a altres països europeus, on s'estableixen.

En les arribades a Espanya de manera irregular en embarcacions a les costes d'Andalusia o a l'arxipèlag canari detectem, sovint, casos en què hi ha indicis d'una possible situació de tràfic. En aquest context, la presumpta víctima és habitualment alligonada per les persones que l'han captada i que han organitzat el viatge a Europa amb una falsa promesa, o expectatives de feina, per seguir les seves indicacions i traslladar-se, de manera immediata, a altres països europeus, on l'esperen per sotmetre-la a explotació en diferents sectors.

Cas 1: Guinea Conakry - Espanya - França

Descripció del cas

Dona de Guinea Conakry que arriba a les illes Canàries per via marítima en una embarcació. És acollida en un recurs d'atenció humanitària no especialitzat en tràfic, primer a les Canàries i, posteriorment, és derivada a un altre recurs no especialitzat a la península.

L'organització que gestiona el recurs d'atenció humanitària a la península no està especialitzada en atendre víctimes de tràfic, però observa possibles indicis, i per això es posa en contacte i coordinació amb Projecte Esperança, com a entitat especialitzada, amb l'objectiu que puguem avaluar el cas i oferir suport a la dona, en cas que es confirmi l'existència d'indicis de tràfic.

Després d'entrevistar-nos amb la dona en condicions adequades de privadesa i amb una intèrpret amb experiència, des de Projecte Esperança observem els següents **indicis generals de tràfic**, que coincideixen amb altres casos que hem atès prèviament de dones procedents de Guinea Conakry:

- Es troba en una situació de gran vulnerabilitat per la seva edat, gènere, situació econòmica precària i la difícil situació social, política i econòmica del seu país d'origen.
- Es troba en una situació administrativa irregular, ja que ha entrat irregularment a Espanya.
- Manifesta que el seu destí final és França i que allà l'esperen. Desconeix, o no en vol oferir més informació, les seves expectatives i les persones que l'esperen un cop arribi a França.
- Ha de fer el viatge a França seguint indicacions precises. Ha de fer escala a Bilbao, al nord d'Espanya, on té el contacte d'un home que li facilitarà el trasllat fins a França.

- Tot i la seva situació irregular i la seva falta de formació, confia en les promeses que li van fer les persones que li han facilitat el viatge a Europa, i creu que les expectatives prometedores de feina que li han generat són reals.
- No és conscient del possible risc que corre, i no s'autoidentifica com a possible víctima de tràfic.

Intervenció i derivació

Un cop detectats aquests indicis generals, des de Projecte Esperança, com a entitat especialitzada, i en diàleg i coordinació amb l'organització que gestiona el recurs d'acollida, intervenim amb la dona oferint-li informació:

- Sobre el possible risc en què es troba: li expliquem que hem tingut casos previs de víctimes de tràfic del seu país amb característiques coincidents amb el seu cas.
- Sobre els drets que tenen les víctimes de tràfic a Espanya i altres països europeus a ser identificades, protegides i ateses de manera gratuïta i no condicionada a la seva denúncia.
- Sobre el rol de les autoritats policials en matèria de tràfic, insistint que pot acudir a les autoritats per demanar ajuda de manera directa, o amb l'acompanyament d'una entitat especialitzada.

Després d'aquesta intervenció, la dona manifesta la intenció de continuar amb la idea de traslladar-se a França. Continua confiant en les promeses que li han fet i que tot anirà bé.

Respectant el seu poder de decisió, des de Projecte Esperança ens coordinem amb una entitat especialitzada en l'atenció de dones víctimes de tràfic a França per informar del cas i poder oferir suport a la dona en cas que, a l'arribar a França, es trobi, efectivament, en situació de tràfic.

També oferim a la dona la informació detallada de contacte, tant de l'entitat especialitzada que li pot donar suport a França, com de les autoritats policials del país, per si s'arriba a trobar en situació d'exploació i se li insisteix que, en qualsevol moment, pot demanar suport i ajuda en cas de necessitat. El nostre objectiu és que tingui en poder seu la informació i els contactes necessaris per demanar suport especialitzat si en algun moment en necessita. Des de Projecte Esperança es fa seguiment amb l'entitat especialitzada a França, però la dona no s'hi arriba a posar en contacte.

Descripció de dificultats i bones pràctiques

Dificultats:

- El temps d'intervenció amb la dona és molt limitat, ja que té pressa per continuar el viatge a França seguint les directrius i indicacions que li han marcat.
- La dona no és conscient del possible risc que corre. Continua confiant en les expectatives que li han creat, i creu que el futur que li han ofert a França és real.
- En aquestes circumstàncies, i amb la pressió i la limitació de temps, és molt difícil poder arribar a establir un vincle i una relació de confiança amb la dona.

Bones pràctiques:

- És molt positiu que l'organització que gestiona el recurs d'acollida d'atenció humanitària detecti els possibles indicis generals de tràfic i els comuniqui de manera immediata, sol·licitant ajuda a una entitat especialitzada com Projecte Esperança.
- Hi ha una confiança mútua entre les organitzacions que intervenen en aquest cas, basada en el coneixement mutu, i en experiències prèvies de derivació i gestió de casos, així com un treball en xarxa comú en el marc de la Xarxa Espanyola Contra el Tràfic de Persones, en què les dues organitzacions comparteixen visió i objectius.
- S'estableix una bona coordinació entre les dues organitzacions, fet que facilita una intervenció coordinada i complementària en el curt marge de temps de què es disposa.
- La intervenció s'activa i es duu a terme davant de motius raonables o mers indicis de tràfic, sense esperar que hi hagi certes.
- S'actua de manera immediata i preventiva amb l'objectiu d'informar la dona de la possible situació de risc en què es troba, i perquè conegui els drets que té, i les possibilitats de suport, ajuda i protecció en cas que els seus drets siguin vulnerats.
- L'entitat especialitzada d'Espanya, Projecte Esperança, té una contrapart a França, a la qual pot acudir de manera immediata per informar del cas i demanar col·laboració.
- Davant la decisió de la dona de continuar el seu viatge a França, en coordinació entre l'entitat espanyola i la francesa, se li facilita informació detallada sobre els seus drets a França, i també els contactes de les autoritats i l'entitat especialitzada que li poden donar suport.

Cas 2: Guinea Conakry - Espanya - França

Descripció del cas

Dona de Guinea Conakry provinent d'una família amb pocs recursos. És la gran de sis germans i no ha tingut mai la possibilitat d'estudiar. Als quinze anys es queda òrfena i va a viure amb la seva tia materna, i es converteix en l'única responsable de cuidar els seus germans. Pateix violència i maltractament per part de la seva tia, i és obligada a fer totes les tasques de la llar sense descans, a més de vendre menjar, aigua, o qualsevol tipus de productes necessaris.

Un dels dies en què es troba treballant, quatre homes l'assalten, la colpegen i la violen. En aquest context, una amiga de la seva mare que és al Marroc li ofereix feina i l'ajuda a pagar el viatge al Marroc. Davant la situació de violència, la necessitat de sostenir els seus germans, i la possibilitat de patir matrimoni forçat, decideix marxar.

Durant la seva estada al Marroc és explotada, obligada a fer tasques de la llar, i a tenir cura dels fills de la seva ocupadora, sense descans, i havent de lliurar tots els diners a la dona que li va pagar el viatge.

Un conegut li proposa la possibilitat de viatjar a Espanya de manera irregular en una pastera. La dona accepta per fugir de la situació en què es troba i, un cop arriba a les Illes Canàries, és derivada a un centre d'atenció humanitària per a dones.

Allà, tenint en compte la seva suposada minoria d'edat, la seva història vital, el trajecte migratori i el període de temps d'estada al centre, valoren l'existència de possibles indicis de tràfic d'éssers humans, i també una situació de gran vulnerabilitat. Concretament, observen els següents **indicis generals de tràfic**:

- Una tercera persona li organitza i finança el viatge.
- Una tercera persona li facilita un passaport.
- Relat inconsistent d'alguns aspectes de la seva història.
- Desconeix els temps exactes transcorreguts en cada lloc del trajecte migratori, ja que és un viatge dirigit.
- Viatge amb avió fins al Marroc.
- Explotació laboral al Marroc.
- Rep amenaces per pagar el deute del cost de la pastera fins a les Canàries.
- Desconeix el cost del deute que ha contret.

Per tot això, des del centre d'atenció humanitària valoren que la dona podria ser víctima de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació laboral al Marroc, i estar en situació de risc de poder ser víctima de tràfic sexual a França, ja que expressa el seu desig d'anar-hi davant la insistència d'un suposat familiar que li ofereix oportunitats de feina a curt termini.

Intervenció i derivació

Davant d'aquestes circumstàncies, des del centre d'ajuda humanitària on es troba acollida se'n valora la derivació a SICAR cat com a entitat especialitzada en l'atenció a víctimes de tràfic.

Des de SICAR cat, en estreta col·laboració i coordinació amb el centre on es troba acollida la interessada, ens posem en contacte amb ella oferint-li informació:

- Sobre la possible situació de tràfic d'éssers humans en què es troba.
- Sobre els drets que tenen les víctimes de tràfic a Espanya i altres països europeus a ser identificades, protegides i ateses de manera gratuïta i no condicionada a la seva denúncia.
- Sobre SICAR cat com a recurs especialitzat.

Després d'aquesta intervenció la dona accepta entrar al programa d'acollida de SICAR cat malgrat la voluntat d'anar a França. Mentre està acollida a SICAR cat, iniciem un procés de vinculació amb la dona, l'informem novament dels seus drets, i fem conjuntament la valoració de risc en cas que continuï el viatge a França.

Davant la insistència de continuar el viatge, des de SICAR cat iniciem gestions de coordinació amb una entitat especialitzada en l'atenció de dones víctimes de tràfic a França, per informar del cas i poder oferir suport a la dona si, a l'arribar a França, es troba, efectivament, en situació de tràfic.

Així mateix, oferim a la dona les dades de contacte de l'entitat especialitzada que li pot donar suport a França, i també informació sobre com cal procedir en cas que la policia francesa li demani la documentació, tenint en compte la seva condició de sol·licitant d'asil a Espanya, i l'existència d'indicis de tràfic d'éssers humans.

Finalment, després d'una curta estada a SICAR cat, malgrat els riscos que suposa, i la informació transmesa, la dona abandona el nostre recurs sense avís previ. Des d'aquell moment, i durant un temps, des de SICAR cat es fa seguiment telefònic amb la dona per monitorar la situació. Les seves respostes es fan cada cop més infreqüents, i expressa que està bé.

Descripció de dificultats i bones pràctiques

Dificultats:

- El temps d'intervenció amb la dona és molt limitat. Té pressa per continuar el viatge a França seguint les directrius i indicacions que li han marcat.
- La dona és conscient del possible risc que corre, però valora que no té cap altra alternativa real, ja que rep amenaces contra la seva família al país d'origen si no accedeix al que li exigeixen.
- Davant la falta de temps no és possible establir un vincle estret i una relació de confiança amb la dona, ni reaccionar amb més informació i anàlisi de la situació.

Bones pràctiques:

- Detecció primerenca d'indicis de tràfic (prèvia a la fase d'explotació) per part del centre d'atenció humanitària d'acollida a l'arribar a Espanya.
- Derivació del cas a SICAR cat com a entitat especialitzada en tràfic.
- Elaboració d'un informe detallat per part del centre d'atenció humanitària que inclou possibles indicis de tràfic observats, i que detalla la situació de vulnerabilitat en què es troba, per la seva edat (possible menor d'edat), així com la impossibilitat de prendre decisions per ella mateixa.
- El centre d'atenció humanitària facilita el contacte previ amb la víctima abans de ser derivada a SICAR cat.
- Coordinació i complementarietat entre el centre d'atenció humanitària i l'entitat especialitzada en el procés d'avaluació i valoració de la situació de risc, i en l'assessoria a la dona.
- Existència de confiança mútua entre les organitzacions que intervenen en aquest cas, concretada en un conveni de col·laboració per a l'intercanvi d'informació, la derivació i la gestió de casos, per tal de millorar la intervenció amb dones possibles víctimes de tràfic d'éssers humans.

- Actuació preventiva davant mers indicis de tràfic, informant dels possibles riscos a la interessada en cas de viatjar a França.
- Informació i facilitació de dades de contacte d'entitats especialitzades a França a la dona, abans del viatge, per si li cal utilitzar-les en cas de risc.
- Coordinació prèvia de l'entitat especialitzada a Espanya amb l'entitat especialitzada a França per informar sobre el cas.
- Informació a la dona sobre com procedir en cas que la policia francesa li demani la documentació, tenint en compte la seva condició de sol·licitant d'asil a Espanya i els indicis de tràfic d'éssers humans.

Observacions comunes casos 1 i 2

- Són casos positius de detecció primerenca d'indicis de tràfic tan bon punt la persona arriba a territori europeu.
- Espanya és el país d'entrada a Europa i de tràfic, França és la destinació final.
- La dona està determinada a continuar el seu viatge a França, seguint les indicacions dels qui li han facilitat el viatge a Europa, tot i que està en una situació de gran vulnerabilitat i de la intervenció que es fa amb ella, en què se li exposen els indicis de tràfic que existeixen en el seu cas.
- En aquestes circumstàncies, la intervenció, derivació i col·laboració transnacionals que es duen a terme es basen en:
 1. Oferir a la dona informació veraç i detallada, a través de traductor, de manera que rebi la informació en un idioma i d'una manera que ella pugui comprendre, dels possibles riscos que corre, dels seus drets i possibles opcions i facilitar-li totes les dades de contacte al país de destinació perquè pugui demanar ajuda si s'arriba a trobar en situació d'explotació.
 2. Coordinació prèvia de l'entitat especialitzada a Espanya amb l'entitat especialitzada a França per informar del cas i poder oferir suport a la dona en cas que, a l'arribar a França, es trobi, efectivament, en situació de tràfic.
- En aquest tipus de casos, és fonamental el treball en xarxa amb altres entitats especialitzades en l'atenció integral a dones víctimes, així com l'existència de directoris de serveis que incloguin informació sobre altres entitats a les quals acudir.

2. Víctimes de tràfic d'éssers humans retornades a Espanya per Conveni de Dublín

Aquest escenari analitza la incidència en casos de tràfic transnacionals de l'aplicació del Conveni de Dublín, que estableix a quin estat europeu correspon l'estudi i la valoració d'una sol·licitud d'asil. Aquest escenari distingeix dues situacions possibles en què es dona la casuística analitzada:

a) Víctima de tràfic d'éssers humans explotada a diversos països europeus i tornada a Espanya com a país d'entrada a la Unió Europea en aplicació del Conveni de Dublín

Una de les característiques que defineix el tràfic d'éssers humans és la mobilitat de les víctimes que, en els casos analitzats, són explotades a diferents països de la Unió Europea (UE) per generar més ingressos als seus traficants.

En aquests casos, és possible que les víctimes entrin en contacte amb agents de cossos policials o del sistema d'asil d'un país de destinació de la Unió Europea diferent del de la seva entrada. Amb freqüència, malauradament, aquestes víctimes no són degudament detectades ni identificades com a tals, i/o no reben una atenció adequada en funció de les seves necessitats i de la valoració del risc a què estan exposades. Com a resultat de tot això, són sotmeses a situacions de revictimització, inclosa, de vegades, l'exposició a noves situacions de tràfic.

Cas 3: Nigèria - Espanya - Dinamarca

Descripció del cas

Dona nigeriana, provinent d'una família de recursos limitats, que treballa com a venedora ambulants. Coneix una dona amb qui comparteix les seves preocupacions per la seva situació de precarietat econòmica i aquesta li diu que la pot ajudar a sortir d'aquesta situació. A canvi de 50.000 euros s'ofereix a finançar i organitzar el trasllat a Europa, i a proporcionar-li una oferta de feina. La dona hi accedeix, desconeixent la diferència de valor entre el naira i l'euro, i ignorant la desorbitada quantitat de diners que es compromet a pagar en concepte de deute.

En arribar a Espanya per via aèria, dos homes la recullen a l'aeroport de Madrid. Li prenen els documents de viatge i la porten a un apartament, on la violen i la retenen durant tres mesos. En aquests mesos és obligada a exercir la prostitució cada dia de la setmana, des de les 17.00 fins a les 6.00 hores de l'endemà. Al final de cada nit li prenen tots els diners que obté.

Al final d'aquests tres mesos la traficant envia la dona a Dinamarca amb l'objectiu que segueixi exercint la prostitució i generi més ingressos, mentre la segueix sotmetent a amenaces constants.

En un any, la dona genera 11.000 euros per a la xarxa de tràfic. Mentrestant, la seva família al país d'origen rep amenaces de la traficant perquè considera que la víctima no paga el deute prou ràpidament.

Intervenció i derivació

Després de diversos mesos a Dinamarca, la dona és detectada per les autoritats daneses com a víctima de tràfic en situació d'exploatació sexual en prostitució, i és identificada formalment com a víctima de tràfic pel Servei Danès d'Immigració.

Les autoritats daneses informen la dona dels seus drets, i aquesta rep suport específic com a víctima de tràfic, i se li concedeix el període de restabliment de reflexió.

La dona demana protecció internacional a Dinamarca i les autoritats daneses apliquen el Conveni de Dublín, gestionant la seva devolució a Espanya perquè les autoritats espanyoles valorin la seva sol·licitud d'asil, ja que Espanya és el país d'entrada a Europa.

La dona és derivada per les autoritats daneses a Projecte Esperança com a entitat especialitzada perquè pugui rebre suport integral quan arribi a Espanya.

Tot i que no existeix un acord formal de cooperació ni de derivació amb el Servei Danès d'Atenció a Víctimes de Tràfic, sí que hi ha un coneixement previ entre les dues entitats, ja que representants d'aquest servei han visitat la nostra organització prèviament en un viatge d'estudi que van fer a Espanya.

Des de Dinamarca ens faciliten una valoració inicial de necessitats de la dona. A més, des de Projecte Esperança duem a terme una valoració del risc preliminar quan la dona és a Dinamarca. Totes dues valoracions es completen una vegada la dona arriba a Espanya. Abans de la seva arribada, rep informació sobre tots els seus drets i opcions a Espanya.

Abans de la seva arribada, des de Projecte Esperança ens coordinem amb l'equip de l'entitat social que ofereix suport a l'aeroport a les persones migrants retornades a Espanya pel Conveni de Dublín i amb la Policia Nacional, per poder assegurar-ne la correcta detecció i acolliment especialitzat a Espanya.

En arribar a l'aeroport la coordinació funciona correctament, i la dona és acollida al recurs residencial de Projecte Esperança, on rep informació sobre tots els seus drets i opcions a Espanya, així com suport integral, inclòs allotjament, suport mèdic i psicològic, suport per a la inserció sociolaboral i assessorament jurídic. La dona formalitza a Espanya una nova sol·licitud d'asil, aportant informació sobre la situació de tràfic que ha viscut, i sobre el temor fundat que té de tornar al seu país, on pot rebre represàlies per part de la xarxa de tràfic a la qual no s'ha acabat de pagar el deute exigít.

Descripció de bones pràctiques

Bones pràctiques:

- La derivació es produeix amb temps suficient per poder treballar el cas en profunditat i preparar adequadament la intervenció per al moment en què la dona és tornada a Espanya en aplicació del Conveni de Dublín.
- Les autoritats daneses emeten i comparteixen, amb autorització de la dona, un informe detallat que facilita la comprensió de la situació en què es troba.
- L'entitat derivant de Dinamarca facilita el contacte directe de la víctima amb l'entitat receptora a Espanya, quan encara és allà, perquè pugui ser informada directament de les seves opcions i drets i pugui plantejar tots els dubtes i preguntes que li sorgeixin, i amb la qual cosa s'aconsegueix que es generi confiança i un vincle entre la dona i el Projecte Esperança com a entitat d'acollida.
- Projecte Esperança compta amb el temps adequat per coordinar-se amb les autoritats i els actors necessaris per poder garantir, adequadament, la seva acollida des del primer moment quan torna a Espanya.

Observacions

- Per poder oferir el suport i la protecció adequada és imprescindible tenir temps suficient per coordinar el cas, així com informació detallada que permeti fer una valoració individualitzada de les necessitats de la víctima i de la seva situació de risc.
- Promoure i facilitar el contacte directe de la víctima amb l'entitat receptora del país al qual serà tornada abans del viatge li aporta tranquil·litat i confiança, i ajuda a generar la confiança i el vincle necessari per poder fer una bona feina.
- En casos d'aplicació del Conveni de Dublín en què es torna una víctima de tràfic al país on ha estat prèviament explotada, i on la xarxa de tràfic segueix treballant, si no es fa una derivació i coordinació adequada entre tots els actors, tal com sí que es va fer en aquest cas, hi ha un risc elevat que la víctima sigui localitzada i sotmesa altre cop a explotació.
- En aquest cas la dona no tenia cap xarxa de suport a Espanya, per la qual cosa la derivació al recurs especialitzat de Projecte Esperança per part de les autoritats daneses va ser crucial perquè pogués accedir a la cobertura de les seves necessitats bàsiques i als seus drets i fer un procés de recuperació integral com a víctima de tràfic.

Cas 4: Guinea Conakry - Espanya - Alemanya

Descripció del cas

Dona de divuit anys, procedent de Guinea Conakry. No hi ha informació detallada sobre la seva situació al país d'origen. L'única informació disponible és que va ser víctima de tràfic per a explotació sexual en prostitució tant a Espanya com a Alemanya.

Intervenció i derivació

Estant acollida en un centre d'atenció per a demandants d'asil a Alemanya la dona és retornada a Espanya per les autoritats alemanyes en aplicació del Conveni de Dublín, sense fer cap tràmit d'informació, coordinació o derivació.

Quan és a Madrid, la dona truca per telèfon a les professionals del centre d'atenció per a demandants d'asil a Alemanya on va ser acollida per demanar-los ajuda desesperadament. Els comunica que es troba en situació de carrer, sense recursos econòmics ni suport de cap mena, i que està sent, altra cop, explotada en prostitució.

Des del centre d'atenció per a demandants d'asil a Alemanya es comuniquen amb Projecte Esperança a través del telèfon d'emergència 24 hores, i ens faciliten el número de telèfon de la dona perquè intentem posar-nos-hi en contacte de manera urgent i puguem oferir-li suport. No ens faciliten cap informació detallada del cas, ni de la situació de la dona, ni del lloc on es troba.

Intentem contactar-hi immediatament al telèfon mòbil que ens han facilitat, però aquest no es troba operatiu, i ni aquell dia ni en els dies i setmanes posteriors aconseguim posar-nos en contacte amb la dona. És impossible localitzar-la i oferir-li ajuda.

Des de Projecte Esperança facilitem la poca informació que tenim a la policia i als serveis socials d'emergència, però, tot i fer el seguiment del cas, no s'aconsegueix localitzar la dona.

Descripció de dificultats

Dificultats:

- Les autoritats alemanyes no informen l'equip del centre d'atenció per a demandants d'asil a Alemanya on hi ha la dona sobre la seva devolució a Espanya.
- Tot i el seu perfil de gran vulnerabilitat, les autoritats alemanyes tampoc comparteixen cap informació, ni es coordinen amb les autoritats espanyoles, ni amb cap entitat per organitzar la recepció de la dona a Espanya.
- Des del centre d'atenció per a demandants d'asil que contacta amb Projecte Esperança no s'aporta ni s'ofereix cap informació detallada del cas ni de la situació de la dona.
- Resulta impossible localitzar la dona al número de telèfon mòbil que se'ns facilita.

Observacions

- Aquest cas és un exemple rotund de mala pràctica.
- Les autoritats falten a la seva obligació de diligència deguda en no dur a terme cap gestió d'informació ni coordinació en una situació que afecta una dona en situació de vulnerabilitat extrema.
- La mala actuació de les autoritats té com a conseqüència la revictimització de la dona, que, davant la falta de suport i ajuda, acaba sent novament explotada sexualment en prostitució i desapareix.

b) Víctima de tràfic d'éssers humans explotada a Espanya (país d'entrada a Europa) que fuig a un altre país de la Unió Europea que decideix la seva devolució a Espanya com a país d'entrada a la Unió Europea en aplicació del Conveni de Dublín

Espanya és tradicionalment un país de trànsit i destí, i un dels principals països d'entrada a la Unió Europea. De vegades les víctimes de tràfic que estan sent explotades a Espanya decideixen fugir a altres països per desvincular-se dels seus traficants, posar distància, i buscar un entorn segur on recuperar-se i reprendre la seva vida. En aquestes circumstàncies, de vegades, les víctimes decideixen sol·licitar protecció internacional al nou país on es troben. Davant d'aquesta situació, el país receptor, després de comprovar que el país d'entrada a la Unió Europea va ser Espanya, decideix, sobre la base del Conveni de Dublín, rebutjar la sol·licitud d'asil formulada per la víctima i tornar-la a Espanya, tot i ser aquest el país on ha estat explotada, i sense tenir en compte les necessitats de la víctima i la seva protecció.

Cas 5: Nigèria - Espanya - Alemanya

Descripció del cas

Dona jove de nacionalitat nigeriana, provinent d'una família sense recursos. Ha de deixar els estudis per treballar i amb divuit anys es queda embarassada de la seva parella, que no es vol fer càrrec ni assumir la seva responsabilitat com a pare. Per la situació de precarietat econòmica, i la necessitat de fer front sola a les càrregues familiars, contacta amb una amiga a Espanya que li ofereix la possibilitat de viatjar i exercir la prostitució. La dona hi accedeix, deixant el seu fill a càrrec de la seva mare a Nigèria.

Abans del viatge és obligada a fer un ritual de vudú mitjançant el qual promet tornar 55.000 euros i no acudir a la policia sota cap concepte. Després de diversos anys exercint la prostitució, sota amenaces constants tant a ella com a la seva família al país d'origen perquè pagui el deute contret, decideix escapar-se i denunciar els fets. Arran de la denúncia, davant l'alt risc de patir amenaces directes cap a ella i/o cap a la família, és traslladada a una altra província, i el seu fill és reagrupat des de Nigèria.

Tot i comptar amb mesures de protecció a Espanya, tant ella com la seva família reben nombroses pressions, amenaces de mort i agressions, per la qual cosa decideix desvincular-se del procés penal i fugir amb el seu fill menor a Alemanya.

A Alemanya demana asil per a ella i el seu fill, però la seva sol·licitud no és admesa i s'inicien els tràmits per retornar-la a Espanya en aplicació del Conveni de Dublín, ja que les autoritats alemanyes entenen que és el país responsable d'examinar la sol·licitud d'asil, perquè va ser el país d'entrada a la UE.

Intervenció i derivació

Davant d'aquesta situació, la dona es posa en contacte amb SICAR cat, l'entitat especialitzada que l'havia atès a Espanya per explicar la seva situació i demanar ajuda.

Des de SICAR cat fem gestions de coordinació transnacional per tal d'aportar la informació necessària que ajudi actors clau implicats a Alemanya a fer una valoració de necessitats específiques de la dona, així com del risc a què està exposada abans de retornar-la a Espanya. Concretament, fem les gestions següents:

- Contacte amb el treballador social del camp de refugiats a Alemanya on hi ha la dona.
- Elaboració d'un informe de valoració de necessitats i del risc, per aportar-lo en el marc del procés judicial iniciat després de recórrer la decisió de denegació/inadmissió de la sol·licitud d'asil presentada a Alemanya.
- Gestions de derivació i coordinació amb l'entitat especialitzada en matèria de tràfic d'éssers humans que intervé amb ella al camp de refugiats a Alemanya per a l'assessoria legal i el seguiment del cas (coordinació per a informació del cas, antecedents i valoració).
- Gestions de coordinació amb l'advocada alemanya que assumeix el procés contenciós de denegació de la sol·licitud d'asil.

Finalment, les autoritats judicials alemanyes decideixen la no aplicació del Conveni de Dublín en aquest cas.

Descripció de dificultats i bones pràctiques

Dificultats:

- Desconeixement del procediment aplicable sobre la base de la legislació nacional del país (Alemanya) en matèria d'asil, estrangeria, etc.
- Desconeixement dels actors clau amb els quals contactar en casos de repatriació per l'aplicació del Conveni de Dublín, en què és imprescindible fer un informe individualitzat de la valoració del risc i les necessitats específiques de la víctima.
- Existència de terminis breus de temps que dificulten la intervenció i l'actuació coordinada transnacional.
- Manca de procediments clars de coordinació internacional institucional a escala europea.
- Desconeixement de les entitats intervinents i absència de procediments establerts en aquests casos, així com de mecanismes clars i formals per al seguiment del cas.

Bones pràctiques:

- Contacte amb el treballador social del camp de refugiats a Alemanya.
- Elaboració d'un informe de valoració del risc i de necessitats específiques.
- Coordinació amb l'entitat especialitzada en matèria de tràfic a Alemanya per a l'assessorament legal a la víctima i seguiment del cas.
- Coordinació amb l'advocada a Alemanya: aportació d'informe de valoració de riscos i necessitats específiques al procés judicial.
- Com a resultat de les gestions, se li concedeix protecció subsidiària a Alemanya.

Observacions

- És un cas positiu de col·laboració i coordinació transnacional de professionals, gràcies a la qual s'aconsegueix evitar el retorn de la víctima de tràfic al país d'entrada a la UE, on va ser explotada (no aplicació del Conveni de Dublín), aportant informació sobre els antecedents del cas, i fent una valoració del risc i de les necessitats específiques.
- Aquest cas posa en relleu la necessitat de dur a terme una avaluació de riscos exhaustiva i una anàlisi de la vulnerabilitat de la víctima abans d'emetre una decisió de devolució en aplicació de la normativa de Dublín, per garantir la seguretat de la persona i evitar la seva revictimització.

3. Víctimes de tràfic d'éssers humans que es traslladen a un tercer país europeu per a la seva reintegració i recuperació

En aquest escenari Espanya no és país d'origen ni de trànsit ni de destí del tràfic, sinó el país de refugi on les víctimes busquen posar distància amb el país on han patit la situació d'explotació. En aquests casos, trien Espanya perquè consideren que és un país segur que els allunya de la xarxa de tràfic que els ha explotat en un altre país, i que aquí és on poden obtenir millors oportunitats per a la seva recuperació i reinserció, ja

sigui per raons d'arrelament social o familiar (perquè tenen familiars residents a Espanya o perquè hi ha una comunitat significativa de persones de la seva nacionalitat).

Cas 6: Veneçuela - Polònia - Espanya

Descripció del cas

Un matrimoni de nacionalitat veneçolana que té quatre fills es trasllada, en primer lloc, des de Veneçuela fins a Colòmbia, amb els seus tres fills menors, buscant seguretat i oportunitats per tirar endavant, com a conseqüència de la crisi social, econòmica i política que viu el seu país. La seva filla gran emigra a Espanya, on s'estableix.

Estant a Colòmbia, el matrimoni rep una oferta per treballar en una empresa siderúrgica a Polònia. L'empresa que els contracta s'ofereix a pagar-los el bitllet d'avió i els organitza el trasllat. Un cop a Polònia, els responsables de l'empresa els retiren els passaports. No reben cap salari, ja que l'empresa al·lega que abans han de saldar el deute contret pel viatge, i els sotmeten a jornades de feina de dotze hores al dia.

La policia polonesa intervé a l'empresa i el matrimoni veneçolà, juntament amb altres treballadors, són identificats i reconeguts formalment com a víctimes de tràfic amb fins d'explotació laboral. Les autoritats poloneses els concedeixen un permís de residència i treball per tres mesos com a víctimes de tràfic. El matrimoni es planteja traslladar-se de Polònia a Espanya per continuar amb el seu procés de recuperació, ja que a Espanya compten amb el suport de la seva filla major d'edat, que es troba en situació legal, i que els pot oferir suport quan arribin. Així mateix, valoren que a Espanya coneixen l'idioma i senten una proximitat cultural més gran.

Intervenció i derivació

El matrimoni és derivat per la policia polonesa a una entitat especialitzada en l'atenció a víctimes de tràfic a Polònia perquè puguin rebre informació i suport social. Ells expressen a l'entitat els seus dubtes sobre la seva permanència a Polònia després del que han patit, i manifesten que els agradaria poder-se traslladar i establir-se a Espanya, on poden comptar amb suport familiar, i més facilitat per a la seva integració social i laboral.

L'entitat especialitzada polonesa coneix des de fa temps la tasca de Projecte Esperança, ja que les dues entitats pertanyen a la mateixa xarxa de treball europea. L'organització ens contacta i sol·licita que els proporcionem informació i assessoria, amb l'objectiu que puguin prendre una decisió informada sobre el seu trasllat des de Polònia a Espanya. I, en cas que es confirmi el trasllat a Espanya, poder-los oferir el suport social i legal que necessiten.

Des de Projecte Esperança responem positivament a la sol·licitud. L'entitat especialitzada polonesa ens facilita el contacte directe amb el matrimoni, i ens hi comuniquem, tant per via telefònica com per missatges de text, per conèixer amb més profunditat la seva situació i necessitats, i per oferir-los tota la informació que necessiten, així com resoldre els seus dubtes. A més, fem una valoració del risc, descartant l'existència de situacions de perill a Espanya, ja que el país no té cap connexió amb la situació de tràfic que han patit a Polònia.

En converses amb el matrimoni, valorem que no necessiten suport per a un allotjament a l'arribar (ja que seran rebuts per la filla major d'edat, que resideix legalment a Espanya des de fa un temps). Sí que es valora que necessiten suport jurídic per regularitzar la seva situació a Espanya, i suport per a la seva inserció sociolaboral, així com un allotjament adequat a mitjà termini (ja que l'allotjament a casa de la filla serà temporal). Des de Projecte Esperança ens coordinem amb una entitat especialitzada en el suport a persones demandants d'asil a la comunitat autònoma on s'establiran, perquè des d'aquesta entitat puguin continuar oferint-los el suport que necessiten.

Descripció de dificultats i bones pràctiques

Dificultat:

- La informació que rep Projecte Esperança per part de l'entitat especialitzada de Polònia és molt bàsica. No envien un informe de derivació, ni aprofundeixen en com s'han donat els fets, ni sobre els drets que tenen aquests persones a Polònia pel fet d'haver estat identificades formalment com a víctimes de tràfic. Tampoc no es rep informació clara i detallada sobre el tipus d'ajuda que se'ls ofereix a Polònia.

Bones pràctiques:

- La col·laboració i la confiança establerta entre les entitats especialitzades a Polònia i Espanya, gràcies a anys de treball en xarxa a escala europea, facilita el contacte i la derivació, així com la confiança del matrimoni veneçolà en Projecte Esperança.
- Des del moment inicial del procés de presa de decisions, l'entitat polonesa facilita el contacte entre el matrimoni veneçolà i el Projecte Esperança perquè puguin plantejar directament, sense intermediaris, i en el seu propi idioma, els seus dubtes i necessitats. Això permet oferir orientació i informació en un moment clau per a ells, ajudant-los en el seu procés de presa de decisions, comptant amb informació veraç i detallada sobre les seves opcions i possibilitats, així com sobre les dificultats amb què es poden trobar a Espanya.

Observacions

- En aquest cas Espanya no és país d'origen, ni trànsit, ni destí del tràfic, sinó el país on les víctimes es volen reasentar per dur a terme el seu procés de recuperació i reinserció amb més oportunitats.
- L'existència de confiança i coneixement mutu entre les entitats especialitzades a Polònia i Espanya a causa del treball en xarxa previ facilita la coordinació i la derivació.
- El trasllat des de Polònia a Espanya es produeix a iniciativa de les víctimes (no de les autoritats) perquè aquí tenen familiars i millors opcions per a recuperar-se.
- En aquests casos és important que les autoritats del país de destinació (en aquest cas les espanyoles) reconeguin que les víctimes de tràfic que han estat explotades i identificades formalment com a víctimes de tràfic en un altre país europeu, i que ara es troben al seu territori, necessiten suport i protecció per a la seva recuperació integral.

Cas 7: Hondures - Finlàndia - Espanya

Descripció del cas

Dona hondurenca, procedent d'una família amb pocs recursos econòmics i amb una filla petita a càrrec. Treballa en un saló de bellesa quan rep, a través d'una persona coneguda, una oferta per treballar en un saló de bellesa a Finlàndia. Aquesta persona la convenç, i l'enganya, dient-li que també s'hi parla espanyol, que no cal que agafi roba d'abric, que podrà guanyar 1.600 euros al mes i que, al cap de tres mesos, pot aconseguir un permís de residència al país i reagrupar la seva filla. Davant d'aquesta oferta, la dona accepta i demana un préstec de 2.400 € a una entitat bancària d'Hondures per assumir el cost del viatge.

Quan arriba a Finlàndia, descobreix que l'oferta no és real, i que la seva funció serà netejar cases i empreses. Treballa entre setmana per dues empreses en torns (un de dia i un altre de nit) de 5.00 de la matinada fins a les 00.00 hores, sense tenir cap dia lliure. A més, treballa en un bar els caps de setmana, i, de vegades, a altres ciutats, i també en domicilis. No rep cap salari, no la deixen parlar amb ningú, i li controlen les comunicacions. Dorm a terra, i li donen de menjar de forma discontinua. A més d'ella hi ha dues dones més en la mateixa situació.

Un dia, en una església de culte llatí coneix una senyora que li fa veure que el que fan amb ella és un delictes i que ho ha de denunciar. Al tornar a casa aquell dia, el traficant, quan s'assabenta que ha interactuat amb una altra persona, la fa fora de casa, i li dona només 200 €. La dona decideix denunciar els fets. A partir d'aquest moment, rep amenaces contra la seva filla a Hondures, cosa que provoca que la seva mare i filla s'hagin de canviar de domicili.

La dona és identificada com a víctima de tràfic d'éssers humans per les autoritats finlandeses i rep assistència especialitzada, i comença un procés de recuperació i inserció amb la intenció de reagrupar en un futur la seva filla.

Tot i això, al cap de poc es veu obligada a viatjar de manera urgent al seu país, per un greu problema de salut de la seva filla. Per fer-ho demana suport per al retorn voluntari assistit.

Després d'un temps a Hondures, una vegada la seva filla està recuperada, a causa del clima d'inseguretat i de la por que té de ser localitzada per la xarxa de tràfic, torna a viatjar a Europa. En aquesta ocasió es dirigeix a Espanya, per por de no poder entrar a Finlàndia a l'haver acceptat les condicions de retorn voluntari, entre les quals es comprometia a no tornar al país durant els anys següents.

Intervenció i derivació

Uns mesos més tard, mentre la dona resideix a Espanya de manera irregular, l'entitat especialitzada a Finlàndia que li va proporcionar assistència i que segueix en comunicació amb ella, es posa en contacte amb SICAR amb la finalitat de gestionar la millor manera que la dona pugui tornar a Finlàndia i continuar amb el seu procés de recuperació allà.

Des de SICAR cat ens posem en contacte amb la dona per gestionar correctament un possible retorn a Finlàndia. Tot i això, la dona manifesta el seu desig de quedar-se a Espanya, juntament amb la seva nova parella i un nadó.

Davant d'aquestes circumstàncies, des de SICAR cat fem la intervenció següent:

- Valoració de possibles drets a Espanya com a víctima de tràfic a Finlàndia.
- Gestions de coordinació amb les autoritats policials a Espanya perquè pugui ser identificada com a víctima de tràfic explotada a Finlàndia.
- Assessoria legal amb relació als possibles drets que té com a víctima de tràfic i sol·licitant de protecció internacional.
- Suport per a la sol·licitud d'asil per la por que li pugui passar alguna cosa si torna al país d'origen o, fins i tot, a Finlàndia.
- Coordinació amb les autoritats finlandeses per poder aportar a Espanya un certificat que acrediti la seva condició de víctima de tràfic d'éssers humans a Finlàndia, juntament amb una petició d'ajuda i protecció de la sol·licitant a les autoritats espanyoles.

Com a resultat de totes les gestions realitzades, la dona és formalment identificada com a víctima de tràfic a Espanya.

Descripció de dificultats i bones pràctiques

Dificultat:

- A Finlàndia, quan la dona decideix tornar al seu país per un greu problema de salut de la seva filla, se li recomana acollir-se al retorn voluntari. Això dificulta la tornada posterior a Finlàndia, on residia legalment.

Bones pràctiques:

- Identificació com a víctima de tràfic a Espanya (país on decideix refugiar-se després de denunciar el delictes de tràfic a Finlàndia).
- Coordinació policial transnacional a través d'Interpol per tal de demanar informació i documentació sobre la identificació formal com a víctima de tràfic a Finlàndia, així com del procediment penal iniciat, fet que evidencia la veracitat de les alegacions realitzades per la sol·licitant.
- Emissió, per part de les autoritats finlandeses, d'un certificat que acredita la condició de víctima de tràfic d'éssers humans.
- Emissió de petició d'ajuda i protecció per part de les autoritats finlandeses adreçada a les autoritats espanyoles.

Observació

- L'elaboració del certificat acreditatiu de la condició de víctima per part de les autoritats finlandeses facilita la seva identificació com a víctima de tràfic a Espanya, i evidencia el risc que corre la dona en cas de tornar al seu país d'origen, motiu sobre el qual es basa sol·licitud de protecció internacional a Espanya.

Cas 8: Nigèria - Espanya - Noruega - Suècia

Descripció del cas

Dona de nacionalitat nigeriana. Després de la mort del seu pare, els oncles, en connivència amb els traficants, li proposen treballar a Europa a canvi de rebre educació. La dona accepta la proposta, i, un cop arriba a Europa, és explotada per una xarxa criminal amb connexions a diversos països europeus, i és obligada a prestar serveis sexuals a diversos països europeus, inclosos Noruega i Espanya. És controlada mitjançant amenaces i l'ús de la força, i fins i tot en una ocasió la seva vida s'arriba a posar en perill.

Durant la seva estada a Espanya, on els traficants actuen a diverses comunitats autònomes, és obligada a exercir la prostitució. A més, l'obliguen a casar-se amb un home (de nacionalitat comunitària) per regularitzar la seva situació administrativa. La dona manifesta haver-se posat en contacte amb autoritats espanyoles pel que fa a la situació que vivia, sense haver rebut ajuda.

S'escapa a Noruega. Un cop allà, i juntament amb altres persones que havien estat explotades en la prostitució, presenta una denúncia com a víctima de tràfic, però la investigació es tanca per falta de proves.

Viatja a Suècia, on presenta una denúncia davant la policia per les amenaces i la fustigació que pateix. Manifesta que les autoritats sueques no li ofereixen protecció, tot i que sí que és derivada a un recurs en què se li ofereix suport.

En aquest punt, una entitat intergovernamental contacta amb SICAR cat per gestionar el retorn voluntari de la dona a Espanya. Segons la valoració de necessitats i els riscos realitzats per aquesta entitat, la dona:

- Té un historial de vulnerabilitat que ha afectat el benestar mental i psicològic.
- Ha rebut tractament psicològic durant el temps en què ha estat en un recurs a Suècia i, tot i que ha millorat, té dificultats per avaluar si les situacions són perilloses, així com per establir límits.
- Té greus problemes de salut física per als quals no ha rebut cap tractament.
- Necessita assessorament legal per divorciar-se del seu marit.
- Hi ha un risc considerable que pugui tornar a patir explotació en el seu retorn a Espanya si no rep un suport adequat.

Intervenció i derivació

SICAR cat, en coordinació amb l'entitat intergovernamental a Suècia, ens posem en contacte amb la dona i mantenim una entrevista per explorar aspectes relacionats amb la seva situació pel que fa a la seguretat, i plantejar un procés de recuperació i autonomia a Espanya.

A més, des de l'entitat intergovernamental a Suècia, comparteixen informació sobre els antecedents de vida, l'experiència de tràfic, i la situació actual en què es troba la dona, i fan la valoració de necessitats específiques i de risc, segons la situació de vulnerabilitat, estat de salut i presència de xarxa de tràfic de persones.

Descripció de dificultats i bones pràctiques

Dificultat:

- Dificultats per conèixer les possibilitats reals i opcions que la dona té a Suècia, en cas que s'hi vulgui quedar.

Bones pràctiques:

- Comunicació fluida entre l'entitat intergovernamental i SICAR cat com a entitat especialitzada, i existència d'un conveni de col·laboració entre totes dues.
- Existència de terminis raonables de temps per valorar la situació de la dona i preparar l'estratègia d'intervenció.
- Realització d'una valoració de necessitats i risc per part de l'entitat derivant.

Observacions

És un cas positiu de col·laboració i coordinació transnacional gràcies a:

- L'existència d'un conveni entre una entitat intergovernamental i una entitat especialitzada en matèria de tràfic d'éssers humans.
- La realització d'una valoració prèvia de risc i necessitats per part de l'entitat intergovernamental derivant, que aporta informació del cas i necessitats específiques en funció del risc i la situació de vulnerabilitat en què es troba.

En definitiva, aquest cas mostra la necessitat i la utilitat que hi hagi mecanismes transnacionals de derivació que continguin procediments clars i eines específiques per valorar adequadament el risc i les necessitats específiques de les víctimes de tràfic d'éssers humans.

RECOMANACIONS GENERALS

A partir dels casos analitzats volem acabar amb tres recomanacions generals que considerem clau per evitar la revictimització a què sovint són sotmeses les víctimes, o possibles víctimes de tràfic, procedents de tercers països, en els processos de derivació transnacional:

- ***Generar acords comuns o memoràndums d'entesa (MoU en anglès) entre organitzacions, autoritats i actors clau de països del sud d'Europa que suposen la porta d'entrada a la UE per a persones refugiades i migrants, i organitzacions, autoritats i actors clau situats als països de recepció posterior.***
- ***Establir un procediment operatiu estàndard (SoP en anglès) de derivació transnacional que asseguri que els procediments de derivació transnacional es duen a terme de manera coordinada, coherent i centrada en els drets de les víctimes o possibles víctimes.***
- ***Reforçar la formació d'actors clau (tant tradicionals com no tradicionals), per millorar la identificació primerenca de possibles víctimes de tràfic, en el context dels procediments d'asil, i la seva capacitat de derivar les víctimes o possibles víctimes de manera segura i ràpida. El coneixement de la dimensió transnacional del tràfic de persones entre els professionals de primera línia és fonamental per avançar en l'accés a drets de les persones víctimes de tràfic.***

DOCUMENT ELABORAT PER

SANDRA CAMACHO - SICAR cat - Adoratrius

MARTA GONZÁLEZ - Projecte Esperança - Adoratrius

NEREA BILBATUA - Projecte Esperança - Adoratrius

DADES DE CONTACTE

SICAR cat - Adoratrius (Catalunya)

Tel. 24 hores: +34 679 65 40 88

sandra.c@adoratrius.cat

www.adoratrius.cat

Projecte Esperança - Adoratrius (Madrid)

Tel. 24 hores: +34 607 54 25 15

Info@proyectoesperanza.org

www.proyectoesperanza.org